

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta " 6—
četrt leta " 3—
na mesec " 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v pritličju levo). telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročilne se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta " 9—
četrt leta " 4-50
na mesec " 1-60

Za inozemstvo celo leto " 28—
Upravištvo: Knaflova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzojavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Predsedstvo v avstrijskih delegacijah.

S.— Dunaj, 12. oktobra. Včeraj popoldan ob 5. so se šli slovenski člani delegacij k skupnemu posvetovanju o predsedniški kandidaturi. Navzoči so bili skoraj vsi člani delegacije, med njimi tudi slovenski socialnodemokratski delegati. V seji se je poudarjalo, da nikakor ne gre prepustiti predsedstva Nemcem, in so predsedstvo ponudili profesorju Glombinskemu. Profesor Glombinski ni sprejel definitivno kandidature, ker hoče počakati, da o tem odloči danes ob 10. sklicana seja poljskih članov delegacij. Daljša debata se je vnela tudi o vprašanju, kako stališče naj zavzemajo slovenski člani delegacij z ozirom na sklep socialno-demokratskega »Verbanda«, ki namerava protestirati proti nezakonitemu sklicanju delegacij. Slovenski člani delegacij so sklenili, da se posvetujejo o tem vprašanju danes ob pol 12. z Nemci. Ob pol 7. je bila seja prekinjena in se nadaljuje danes.

Seja nemških članov delegacij.

S.— Dunaj, 12. oktobra. Včeraj popoldne ob treh so imeli nemški člani delegacij sejo, pri kateri so bili navzoči tudi nemški socialni demokrati in na kateri so priznali, da imajo po dogovoru iz l. 1907 s Slovani za letos pravo, da se izmed njih izvoli predsednik delegacije. Sklenili so glasovati za prof. Glombinskega. Socialni demokrati so na tem sestanku poudarjali, da nikakor ne priznavajo zakonitega sklicanja delegacij.

Dr. Kramář pri Bienertu.

S.— Dunaj, 12. oktobra. Češki poslanec dr. Kramář je imel včeraj enournno konferenco z ministrskim predsednikom baronom Bienertom.

Industrijalci in vojaške zahteve.

S.— Dunaj, 12. oktobra. Zveza avstrijskih industrijalcev je predložila avstrijski delegaciji memorandum, v katerem opozarja, da naj glasujejo za vojne potrebe le po pogojem, ako se te naroče le v Avstriji. Enak memorandum predloži tudi ogrska zveza industrijalcev ogrski delegaciji.

Moravski deželni zbor.

B.— Brno, 12. oktobra. V včerajšnji seji moravskega deželnega zbora se je razpravljalo o nujnem predlogu glede uraginje mesa in živil. Nujnost je bila sprejeta. Na to se je obravnaval predlog posl. Hybeša in s drugov glede uvedbe demokratične volilne pravice v moravski dež. zbor. Prihodnja seja je danes dopoldne ob enajstih.

Nižje-avstrijski deželni zbor.

A.— Dunaj, 12. oktobra. Nižje-avstrijski deželni zbor je imel včeraj sejo, v kateri je poslanec Ivan Mayer interpeliral namestnika zaradi nedeljskega demonstrativnega spreveda, češ, da pomenja to najkrutejšo

razžalitev vsega kmečkega stanu. Prišlo je med Bielohlawkom in socialnimi demokrati do velikih kralvalov.

Klerikaleci in učiteljsvo.

G.— Dunaj, 12. oktobra. Včeraj je bila deputacija nižje-avstrijskega učiteljsva pri nižje-avstrijskem deželnem odboru glede zvišanja učiteljskih plač. Deputacija pa je dobila popolnoma negativen odgovor, kakor se to godi povsod, kjer vladajo klerikaleci. V prihodnjih dneh se snide učiteljsvo, da se posvetuje o nadaljnjih korakih. Nižje-avstrijsko učiteljsvo je jako razburjeno radi tega.

Umor poslanca.

G.— Inomost, 12. oktobra. Bivši tirolski poslanec Flecksberger je bil umorjen. Sumi se, da se je izvršil političen umor. O krivicu do sedaj še ni nobenega sledu.

Shod nemških dijakov v Brnu.

B.— Brno, 12. oktobra. Včeraj se je tukaj vršil shod nemških dijakov z Moravske in Sleske. Udeležilo se ga je tudi več nemških deželnih in državnih poslancev. Sprejete so bile razne resolucije, med temi tudi protilaški fakulteti na Dunaju in proti češki univerzi v Brnu.

Veliki požari.

B.— New York, 12. oktobra. V državi Minnessota se vedno divjajo veliki požari. 109 oseb je izgubilo življenje.

Stadlerjeve intrige.

S.— Dunaj, 12. oktobra. Z ozirom na naše snočno poročilo o intervenciji bosanskih Hrvatov proti sarajevskemu nadškofu Stadlerju izve dunajski poročevalec »Slovenskega Naroda«, da je dobil avstrijski poslanik pri Vatikanu nalogo, da opozori Vatikan na cerkvi in državi škodljivo postopanje Stadlerjevo.

Čenstohovski roparji in tatovi.

Proti menihom.

G.— Krakov, 12. oktobra. Poljski škofi hočejo intervenirati pri papežu, da se odvzame čenstohovski samostan menihom in izroči posvetni duhovščini. Škof Zjedovički se nahaja v Čenstohovi in prisostvuje preiskavi.

Krona z biseri najdena.

G.— Krakov, 12. oktobra. Med v vasi Proszowice najdenimi dragocenostmi se je našla tudi zlata dijamanti vdelana historična krona Mater božje, katero je nadomestil papež z novo, ko je bila ukradena. Najlepše dijamante pa je Maczoch že izluščil in razprodal. Krona je še vedno vredna več stotisoč rubljev.

Vedno lepše.

G.— Krakov, 12. oktobra. Pri hišni preiskavi Maczochove ljubice so našli v njenem stanovanju tudi tri molek menihov iz Čenstohove in fotografijo, katero ji je dal Maczoch in

ki nosi napis: »Moji nad vse ljubljene prijateljici!«

Pristojno sodišče.

G.— Varšava, 12. oktobra. Maczocha in sokrvice ho sodilo sodišče v okrožju Petorikov.

Večno devišstvo.

G.— Krakov, 12. oktobra. Maczoch je imel v Varšavi že pred občanem s svojo svakinjo v Varšavi dva nezakonska otroka.

Vzorni menihi.

G.— Krakov, 12. oktobra. Samostanska preiskava v Čenstohovi je dognala, da so mnogi menihi občevali z mestnimi krasoticami zlasti v Varšavi. Pri enem menihu so našli nad 200 ljubavnih pisem. Nek drug menih je omožil svojo prijateljico ter jej dal 60.000 rubljev dote. Menihi so si dajali dolge dopuste, katere so preživeli največ pri svojih ljubicah v Varšavi, kjer so živeli jako kavališko. Imeli so namreč tam svoje lakaje in ekvipaže.

Stavka železničarjev na Francoski severni železnici.

G.— Pariz, 12. oktobra. Stavkujoči železničarji so pretrgali mestoma telefonske in brzojavne žice ter razdejali tudi nekaj lokomotiv. Stavka se vedno bolj širi. Pričakuje se splošna stavka na vseh progah francoskih železnic. Proga severne železnice je od vojaštva zasedena, da zabrani nadaljna razdiranja. Vlada namerava one stavkujoče železničarje, ki so še podvrženi vojaški službi, poklicati pod orožje ter jih kot vojake prisiliti, da izvršujejo železničarski posel. Tekom včerajšnjega popoldne se je vendar posrečilo spraviti nekaj vlakov proti severu, zlasti proti Koloniji in Bruselju, deloma s pomočjo vojaštva.

G.— Pariz, 12. oktobra. Popoldne je začelo zopet delati nekaj železničarjev, tako da vlada upa na skorajšen konec štrajka, ali pa vsaj, da bodo železničarji od svojih zahtev nekaj popustili, na kar se bodo pričela med vlado in železničarji nova pogajanja. V Parizu je šlo od 600 strojevodij samo 540 na delo.

B.— Pariz, 12. oktobra. Včeraj je imel ministrski svet sejo, v kateri sta ministrski predsednik Briand in delavski minister Millerand poročala o stavki na severni železnici ter sta poudarjala, da je stavka bolj političnega in revolucionarskega značaja, kakor pa gospodarskega. Mnogo železničarjev je proti stavki, podlegli pa so terorizmu voditeljev. Današnji vladni list bo priobčil dekret, s katerim se organizira železničarska družba po vojaško, in s katerim se skličejo vsi železničarji, ki so še podvrženi vojaškim obveznostim, k 20-dnevni orožni vaji, tako da bo vladi mogoče vzdržati popolen promet na vseh progah. V slučaju potrebe bo vlada uporabila pri železnicah tudi strojnike in kurjače francoske mornarice.

B.— Pariz, 12. oktobra. Štrajkujoči železničarji severne železnice so zasedli tri mostove ter od tam streljali iz revolverjev na mimo vozeče vlake. Vojaštvo je železničarje pregnalo ter mostove zasedlo.

Nemiri na atenski univerzi.

G.— Atene, 12. oktobra. Grška vlada je lansko leto odslovila z atenskega vseučilišča mnogo vseučiliških profesorjev, katere je nadomestila z novimi. Ko se je zdaj dijaštvo vnovič vpisalo, je prišlo do velikih izgrediv. Dijaštvo namreč zahteva, da se morajo odstraniti od vlade imenovani novi profesorji ter poklicati stari nazaj.

Italija proti menihom.

B.— Rim, 12. oktobra. Italijanska vlada je sklenila preprečiti, da bi se naselili v Italiji s Portugalske pregnani menihi in nune.

Revolucija na Portugalskem.

Atentat na kralja.

G.— Berlin, 12. oktobra. »Lokalanzeiger« poroča iz Gibraltara, da se je klatil okoli hiše gibraltarskega guvernerja, v kateri stanuje portugalski kralj Manuel, nek sumljiv človek, katerega je policija prijela in ki je izvedela, da se imenuje Mateo, — v hotelu pa je bil vpisan za peka Salvas-Sumise, da je nameraval izvršiti atentat na kralja Manuela. Bil je oddan sodišču.

Nova portugalska republika na trdni podlagi.

B.— Lisabona, 12. oktobra. Zunanji minister Muchado se je izjavil napram nekemu dopisovalcu, da je prepričan, da stoji nova republika na popolnoma trdnem temelju. Republika jamči za to, da se izvedejo tudi vse reforme, ki se nameravajo. Vlada hoče reformirati vojaštvo v armadi in mornarici.

Dolгови portugalske kraljeve rodbine.

G.— Lisabona, 12. oktobra. Pregnana kraljeva rodbina portugalska je zapustila na Portugalskem baje za okoli 4 milijarde pesetov dolga.

Preganjanje menihov.

G.— Lisabona, 12. oktobra. Do sedaj je bilo izgnanih s Portugalske nad sedem tisoč menihov in nun. Premoženje konfisciranih samostanov bo vlada porabila za šolske fondе.

Carinska vojna med Francijo in Avstrijo.

B.— Pariz, 12. oktobra. »Agence Havas« konstatira včeraj, da spor med Avstrijo in Francijo glede avstrijskega petroleja še ni poravnal, pač pa je upati, da se sporazum doseže.

Na Španskem ne marajo menihov.

G.— Madrid, 12. oktobra. Vlada je prepovedala iz Portugalske izgnanim menihom naseliti se na Špansko.

Abstinence ne bo!

Od pričetka bolj sramežljivo, se da pa že bolj odločno trobijo naši Skalaši v svet, da bi bilo najbolje, če zapuste naši poslanci deželni zbor, kjer proti klerikalni premoči ne morejo ničesar doseči. Posebno celjsko glasilo ljubljanskih »Jutrašev« je v ti stvari dokaj hrupno, mener, da nam v Ljubljani res ne preostaja drugega, nego abstinence. Ali govosod v politiki se je izkazalo, da je abstinence najnesrečnejše sredstvo, katero more kaka politična stranka uporabljati in najzadnje sredstvo, to katero sme poseči. V stran stopiti in pipec v koruzo vreči je najpripravnejša in najcenejša politika. Nasprotnik je take politike vesel, ker je končno tudi najmanjša kontrola neprijetna. In naši klerikalci žive gotovo v položaju, da jim je kontrola jako občutna in nevarna. Lastni stranki pa tako politično lenuhareneje ni v korist, o čemer pisati bi bilo pač odveč. Pustite nas torej z abstinence pri miru, ker v tem pogledu, kakor v mnogih drugih, naših Skalašev ne bo nikdo poslušal. Dr. Oražen jih je poslušal, pa bi bilo tudi za njega bolje, da jih ni poslušal.

Sicer je pa najnovejšo kričanje naših Jutrašev prozorno, in vsi vemo, kaj hočejo ti gospodje pravzaprav doseči. Če bi se abstiniralo, potem bi se izpraznili mandati naših deželnih poslancev. Kmplieirani volitvi v Ljubljani, kjer bo morala stranka itak vse svoje moči napeti, naj bi se pridružile še deželnozbornske volitve, pri katerih bi Skalaši na cel goitanec zabavljali, v drugem pa roke križem držali, kakor jih križem drže sedaj pri državnozbornski volitvi na Dolenjskem. Z abstinence tedaj ne bo nič!

Bolgar in slovanskem gibanju na narodno-gospodarskem polju.

Slovanskega narodno-gospodarskega shoda v Ljubljani se je udeležil kot bolgarski delegat g. Georgij T. Pejev, eden izmed najagilnejših delavcev na narodno-gospodarskem polju v Bolgariji.

Zanimivo je, kako sodi ta bolgarski delegat o slovanskem narodnogospodarskem gibanju, čegar prvi odmev je bil ljubljanski narodnogospodarski shod.

Georgij T. Pejev zastopa to-le mnenje:

Sila novoslovanskega gibanja, ki se je s tolikim žarom manifestirala v zadnjem času, je vtlesena v njegovih dveh bistvenih polovicah: v slovanski kulturi in v slovanskem narodnem gospodarstvu.

Predstavitelji slovanske kulture bodo storili vse, kar more slovanski intelekt storiti za duševno dvig-

nenje narodnih mas in da te mese pripravijo za realno delo, ki je edino spasonosno, za delo slovanskega gospodarskega zblizovanja.

Samo delovanje na kulturnem polju ne zadostuje. Kulturno zblizvanje daje priložnost, da se manifestirajo platonska čustva, ki jih imamo Slovani v izobilju.

Toda ta platonska čustva ne zadostujejo za čisto končnega ideala. Zaradi tega neoslavizem brez narodnogospodarske vzajemnosti slovanskih narodov ne more biti pravi neoslavizem. Nova slovanska šola boriteljev za slovansko idejo mora krepko držati prapor slovanske narodnogospodarske solidarnosti.

Pri tem se ne sme pozabiti stara maksima, da je gospodarsko vprašanje najvažnejši faktor v našem javnem življenju.

Zato je naša dolžnost, da storimo vse, da se gospodarsko ojačimo in da si zagotovimo čim najvzpešnejši gospodarski napredek.

To realno delovanje je potrebno tako za slovanstvo samo, kakor za napredek človeštva vobče.

Kapital in trgovina, ta najglavnejša elementa v gospodarskem življenju, sicer nimata narodne zastave, toda ako se kapital množi in ako cvete trgovina, je to v pravi blagoslov narodom, ker jim nudi ne samo moralno nagrado, marveč jim jamči tudi veličino in gospodarsko moč.

Ako se tako pojmuje neoslavizem, potem je ta neoslavizem ne samo simpatičen, marveč je celo zalog boljše bodočnosti slovanskih narodov.

Takšen neoslavizem je zamišljen tudi v sklepih slovanskega kongresa v Sofiji.

Tako je tudi prav, vendar pa je treba paziti na to, da vse delo ne ostane samo pri besedah. Sedaj je potreba, da se prične z realnim delom.

Georgij T. Pejev je bival dva tedna v Ljubljani ter je temeljito študiral naše gospodarske razmere in naprave. Predvsem ga je zanimala naša domača industrija, kateri je posvetil vso pozornost. Posebno mu je imponirala Bojačeva kartonažna tvornica radi njene moderne uredbe in njenih solidnih proizvodov. Ker na Bolgarskem takih tvornic nimajo, se temu slovenskemu podjetju odpira široko polje delovanja v bratski Bolgariji, kjer mu bodo šli prav gotovo vsi kompetentni faktorji na roko.

Kruh pravice, kako se reže v Gradcu.

Včeraj smo že omenili, da je graško nadsodišče ugodilo pritožbi državnega pravdnikstva, proti razsodbi ljubljanskega deželnega sodišča, s katerim se je razveljavila zaplemba inserata banke »Slavije« v našem listu.

Zanimivo je, kako nadsodišče utemeljuje ta svoj ukrep. V razlogih pravi: Vsa vsebina na desni strani se nahajajočega pristavka k inseratu banke »Slavije« v »Slov. Narodu« št. 285., zlasti pa končni stavek »Osvobodimo se tujega jarma« je v stanju zapeljivosti k sovražnostim proti drugim, nešovanskim narodnostim. (Š 302 k. z.). Ker je v objektivnem postopanju v smislu določbe št. 493. k. p. r. treba samo razsoditi, ako tvori vsebina tiskovine kaznivo dejanje, je bilo treba ugoditi pritožbi državnega pravdnikstva ter zopet uveljaviti prvotno razsodilo. Pritožbeni a. r. Gut gebrüht, Löwe! »Mitteilungen des Vereines Südmärk« št. 9. iz letosnjega leta, ki izhaja v sedežu graškega nadsodišča v Gradcu, pa priobčujejo na zadnji strani med inserati to-le pesem:

Zaplenjeno!

Bog ne zadani, ne rečemo nič, prav čisto nič!

Zaplenjeno!

Prepovedana kinematografska predstava.

V tukajšnjem kinematografskem podjetju bi se imela jutri predstavljati zgodovinska drama Lukrecija Borgia. Film za to predstavo je poteval že po vsem svetu in nikjer pod solncem se niso izpodtikali nad njim in povsod so dovolili predstavo brez vsakega ugovora. Pri nas na Kranjskem pa, kjer s polnim parom jadramo v reakcionarnem toku, pa je premodra vlada to predstavo prepovedala, menda z ozirom na javni red in mir. Da je predstava čisto nedolžna, dokazuje tale vsebina drame: Lukrecija Borgia skuša sporazumljena s svojim bratom Cezarjem zastopiti svojega moža Jeana Sforza, ali pravočasno je še prišel Fran Borgia in preprečil hudodelstvo. Nato pa oba zarotnika obrneta ost svojega sovra-

štva proti svojemu bratu Franzu in skleneta, da ga po najetih ljudeh spravita s sveta. Ko se je Franc nekega dne iz samostana karmelitaric, kjer je imel skrito svojo zaročenko Clelijo, vračal domov, so ga v samostanskem stebrišču zarotniki napadli in umorili. Truplo je dal Cezar vreči v Tiberio. Po tem hudodelstvu se je papež Aleksander VI. branil Cezarju izročiti vrhovno poveljstvo nad papeževimi četami in samo svetovaleci papeževi so pripomogli Cezarju, da je vendarle dobil vrhovno poveljstvo ali vendar sta Cezar in Lukrecija doživela ponizanje, da so ravno takrat iz Tibere potegneno truplo Franco prinesli papežu, ko sta brat in sestra hotela prositi oproščenja za svoj zločin. — In take predstave ne dovoli visoka naša deželna vlada! Menda samo zato, ker je znano, da je bila Lukrecija Borgia hči papeža Aleksandra VI. in je živela z bratom Cezarjem v krvosramstvu! Ali misli deželna vlada morda s to prepovedjo spraviti s sveta to zgodovinsko resnico? Ali je postal v zadnjem času cenzor pri deželni vladi morda celo veleučeni in velenobraženi Gerlovič?!

Vinsko trgatav

priredi »Bralno in pevsko društvo Toplice« na Toplicah v nedeljo, dne 16. oktobra t. l., v salonu gostilne gospoda Mihaela Zupanca »Pri mostu« in sicer ob 7. zvečer. Vsi prijatelji prijetne zabave, posebno oni iz okolice so vljudno vabljeni. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Iz Radovljice.

Naše mesto je toliko srečno, da ima sedaj kaplana, ki hoče vpeljati popolen terorizem pri nas. Posebno se je vrgel na šolsko mladino. Pred nekaj dnevi je vprašal vse šolske otroke, ali je že kdo pil vino, seveda je dobil od vseh odgovor, da so že pili. To je bil povod, da je kaplan ustanovil društvo treznosti. Seveda nimamo prav nič proti temu. Protestiramo pa le proti temu, da bi bilo to društvo sredstvo za izžemanje ljudstva. Kaplan je rogovilil na prižnici, kaki pijanci da so radovljiški otroci, in dejal, da morajo biti zato vsi člani društva treznosti. Vsi šolarji morajo prinesiti po 4 vinarje za imenovano društvo. Ne vemo pa, koliko za tiste zamorčke. Deželni šolski svet vprašamo, ali je dovoljeno siliti šolske otroke k temu?

O užitninskem zakupu.

Iz gostilničarskih krogov nam pišejo:

V »Slovenca« od preteklega ponedeljka je nekdo v zadevi užitninskega zakupa za okraj Studence navezal toliko otrobov, da bi sicer na te lažnjive kvante ne bilo vredno odgovarjati, če bi se pri nepoučenosti nekaterih naših tovarišev gostilničarjev ne bilo bati, da bi vsled needi-

LISTEK.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.

Roman; spisal F. K.

(Dalje.)

XI.

Naposled je vendar prišel tako dolgo in tako težko pričakovani dan, ko so zdravniki dovolili Snoju, da je odložil obvezo, ki jo je imel toliko časa nad očmi. Videl je zopet! Videl je sicer slabo in spoznaval, da za vojaški stan več ne bo, a vendar videl je, razločeval vse stvari in mogel končno pogledati v lepi, cvetoči obraz svoje neveste.

Snoj je bil srečen; bil je zdrav in le še malo dni ga je ločilo od poroke z Leonoro. Za to poroko so bile že storjene vse priprave in Leonora se je odpeljala že na Notranjsko, da uredi svojo hišo, v kateri je hotela prebivati s Snojem in da pred svojo poroko obiše še enkrat svojega očeta.

V teh dnevih Leonorine odsotnosti, je ogorel človek s trdimi koraki prestopil Snojev prag in z globokim glasom zaklical:

»Pozdravljeni, Snój, po dolgih mesecih vas od srca pozdravljam!«

»Kaj — ste li res vi — živi in zdravi — kapitan Bosizio?«

»Nihče drugi, kot kapitan Bosizio — živ in zdrav in svoboden in srečen.«

Bil je res kapitan Bosizio. Prašna je bila njegova obleka in zagorel njegov obraz, v očeh pa je gorel oni isti plamen volje in odločnosti, kakor nekdanj.

Sedel je na ponudeni mu stol, zadovoljno stegnil noge od sebe in se glasno in hrupno smejal.

»Davi sem prišel v Ljubljano,« je pripovedoval živahno. »Major Žun mi je povedal, kako ste bili bolni na očeh in da ste vendar ozdraveli. Prav od srca vam čestitam, dragi kamerad in prav vesel sem, da ste ozdraveli.«

Snoj sam ni vedel, zakaj mu obisk kapitana Bosizija ni bil nič prav po godu. Sicer se je z Bosiziom vedno izvrstno razumel in z njim prijateljsko izhajal, a vendar mu sedaj njegov obisk ni bil prav po volji.

»Hvala vam,« je rekel nekoliko hladno in segel Bosiziu v roko. »A tudi jaz vam moram čestitati. Slišal sem, da ste bili v bitki pri Belgradu vjeti in da so vas Turki odpeljali seboj. Kako ste se rešili?«

»Čudovita so časih pota usode,«

je vzkliknil Bosizio. »Moje osvobodjenje je pravi čudež. Mislil sem že, da sem za vse življenje izgubljen in obsojen, služiti s težkimi verigami na nogah za sužnja na piratski ladji, a prišel je izreden človek in me osvobodil.«

Bosizio je ostro pogledal Snoju v obraz in potem začel pripovedovati o svojem jetništvu in o svojem osvobođenju. Popisal je vse to v živih barvah, a dasi ni imenoval nobenega imena, je vendar zapazil, kake slutnje spreletavajo Snoja.

»Z otoka Cipra,« je končal Bosizio svoje pripovedovanje, »sva se moj rešitelj in jaz na beneški ladji odpeljala v Evropo, in sicer v Benetke. Moj rešitelj leži sedaj v beneški bolnici, kjer mu izrežejo kroglo iz rame, jaz pa sem pohitel naprej v svojo domovino.«

Nastal je molk, dolg in mučen molk. Snój je dolgo časa gledal v zrak, potem se je nagnil k Bosiziu.

»Tudi vi ste vzeli svoje pero nazaj?«

»Torej ste uganili, da je bil Čerin tisti junak, ki me je osvobodil?« je vzkliknil Bosizio in naglo pristavil: »Seveda sem vzela svoje pero nazaj — to se pač razume, da sem je vzela, ravno tako, kakor Gall.«

Zopet je nastal molk, a trajal je le nekaj trenutkov.

»Tudi jaz bom vzela svoje pero nazaj,« je izjavil Snój odločno. »Mož ki je doprinesel taka junaštva, kakor Čerin, mora dobiti za storjeno mu žaljenje zadoščenje.«

»Prav tako, prijatelj,« se je veselo smejal Bosizio. »Čerin to zasluži, ne samo za to, kar je storil Gallu in meni, nego tudi za to, kar je storil vam.«

»Meni?« Snój je to vprašal s silnim začudenjem in naglo dostavil: »Meni Čerin pač ni ničesar izkazal.«

Počasi je vzel Bosizio iz žepa zavit papir in ga začel odvijati.

»Ali se še natančno spominjate, kaj ste doživeli, ko so vas Turki pri Petrovaradinu ranili in vjeli?« je počasi in s poudarkom vprašal Bosizio. »Spominjajte se! V svojem žepu ste našli zlato zapestnico z dragimi rdečimi in zelenimi kamni in zarisanimi arabskimi znamenji. Ali ne?«

»Da — res je,« je zaklical Snój.

»A kdo vam je to povedal?«

»Tisti, ki ni mogel in ni hotel tedaj z vami govoriti, a vam je zapestnico vtaknil v žep, kot plačilo za to, kar vam je bil vzela.«

Bosizio je odprl papir, ki ga je mečkal v rokah in vzel iz njega drobno srebrno verižico, na kateri je visela tanka svetinjica.

»Ali poznate to verižico in svetinjico?« Ko ste ležali zvezani v tur-

nosti stvar trpela. V pouk in pojasnilo bodi torej povedano to-le: Zadruga kot taka sploh nima pri tem nič opraviti, ker po svojih pravilih za take akcije nima pravice. Vso stvar so povzeli pač člani odbora, a popolnoma izven zadruga. Torej ni bila prav nobena »sveta« dolžnost gospoda Ogorelea, da bi v tem oziru kaj storil, a storil je vendarle ter pravočasno sklical nekaj mož, da se posvetujejo ali se naj deluje za odkup ali ne. Vsi so bili, med njimi tudi tisti, ki je šel »Slovenca« informiral z navdušenjem za to, da se ta okraj odkupi. Sklenilo se je soglasno, da delujejo vsi od gostilničarja do gostilničarja, od mesarja do mesarja, od trgovca do trgovca, da se vsi udeležijo dne 17. t. m. odkupne obravnave v Ljubljani. Izvolili so se izmed navzočih vplivnejši možje za vse kraje zakupnega okraja, med njimi tudi g. Dimnik iz D. M. v Polju. Takrat ni bilo prav nič opaziti, da bi bilo komu to neprijetno, najmanj pa g. Ogoreleu, ki se tudi ni sam predlagal za reprezentanta, marveč se prosil, naj si izvolijo kako mlajšo moč. Vkljub temu je bil na predlog g. Kališka s 16 glasovi od 22 navzočih izvoljen. Vsakdo je lahko prepričan, da mu za to »šaržo« dela in skrbi prav nič ni, a gostilničarji smo mu izkazali zaupanje, ker vemo da je zmožen in nepristranski mož. Gre tu le za naše stanovske obrtne koristi, dragi tovariši gostilničarji, tu pihujemo na vso politiko, bodimo složni in edini. Bodite uverjeni, da bo ta akcija imela za vse dober uspeh. Ne se res, da že hodijo zgararji okrog, a vsi ti so naprošeni. Dacarji lazijo od gostilne do gostilne. Na Igu so baje celo že g. župnika prosili naj vpliva na nas. Zakaj pa? Vse to kaže, da ta okraj vendar ne more biti tako slab, kakor se v »Slovenca« tarja. Prav nasprotno je res. Ko je deželni odbor izvedel, da želimo odkupa, je nemudoma ponudil 45.000 K. Odkup je nam torej podražil takoj za 7000 kron! Tako delajo z nami, s svojim »dobrim ljudstvom«, zapomnite si to! Glede dacarjev pa pripomnimo: Če je dacar še tako dober, vendar ga vsak raje vidi drugod, kot pa doma v kleti. Prosti biti je mnogo vredno. Zato v tej zadevi vso neslogo v stran, zgararjem pa pokažite vrata! Osamo-svojimo se in bodimo edini!

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Na vozu spal. Dne 19. septembra popoldne je vozil hlapec Gregor Brema iz St. Vida proti Ljubljani. Akoravno je bilo šele okoli 5. ure popoldne, ga je že prijel zaspanec, spravil se je na voz in meni nič tebi nič prav sladko zaspal. Zbudil ga je v Šiški strogi orožnikov glas. Kajti velika lahkomišljenost je, če voznik spi na vozu, ko se pelje po glavni cesti, in prav lahko bi bila tudi Brem-

škem taboru pred Petrovaradinom, je prišel za turškega vojaka oblečen človek in je prerezal vrvi, s katero ste bili zvezani, pretrgal pa tudi to verzičo in jo vzel seboj. Zdaj vam je pošilja po meni, kajti tisti turški vojak je bil Andrej Čerin.

Roke so se tresle Snoju, ko je segel po verziči in mrzel pot ga je obilil.

»Torej je Čerin tudi meni rešil življenje,« se je izvilo iz njegovih prsi. »Vsem trem, ki smo mu poslali peresa. Res, kapitan Bosizio, osramotil nas je vse tri in mene najhuje.«

»Osramotil ni Čerin nikogar,« je ostro odgovoril Bosizio. »Dokazal nam je na najvzvišenejši način, da ni zaslužil našega očitjanja. Čerin je človek, ki le ne more ubijati, ki pa je v stanu doprinašati največja junaštva. Ali tega ne razumete?«

Snoj je tiho prikimal, a čez nekaj časa se novič zganil.

»Meni bi bilo vendar ljubše, da me Čerin ni rešil,« je rekel trpko. »Kajti jaz sem ženin njegove bivše neveste.«

Bosizio je planil s stola, da je ta odletel nazaj.

»Kaj — vi ste ženin Leonore Gornikove?«

»Da,« je rekel Snój in že čez nekaj dni bo poroka.

(Dalje prihajajo.)

čeva zaspanost povzročila kako nesrečo. Brema se je pri večerjaji obravnavi pred okrajnim sodiščem sicer izgovarjal, da ni spal, ampak samo ležal. Ker pa je orožnik izrečno izpovedal, da je Brema spal, je sodnik Brema obsodil zaradi prestopka po § 431 kaz. zak. na 10 K globe, v slučaju neiztirljivosti pa na 24 ur zapora.

Tatvina. Hlapec Jože Pogačar je precej predrzen tat. Približno pred mesecem je prišel v sobo svojega tovariša Karla Nachtigala v Kodelijeve gradcu, kjer je takrat služil, in mu odnesel iz sobe kovčeg in nekaj obleke. Ukradene stvari je spravil nekam v slamo. Ko je zaznal, da ga je Nachtigall naznanil, je Pogačar kovčeg vrnil. Včeraj je bila v tej zadevi obravnava pred okrajnim sodiščem. Pogačarja ni bilo. Ampak pomagalo mu to ni; sodnik ga je obsodil na 14 dni zapora, poostrelega z dvema postoma.

Hud zakonski mož. Delavec Alojzij Koder in njegova žena Ana na Zlebih sta hudega temperameta. Zadnjič sta se nekaj sporekla z neko Marijo Rihar, ker pa niso argumenti jezika dovolj zalegli, sta se spravila nad njo in sta jo prav krepko pretepla. Sedela bosta zato v zaporu vsak 48 ur in plačala Mariji Rihar 30 kron za bolečine.

Kdo je ukradel žganje? Posestniku Bezljaju v Medvodah se je dne 18. septembra popoldne priplazil v klet nevlajben gost. Odnese mu je dve steklenici žganja, vredni 6 K. Nekdo je možakarja videl, ko je plezal v klet in je izjavil, da bi utegnil biti Anzelm Starman. Z gotovostjo pa tega ne more potrditi. V kleti so bili tudi sledovi tatovih čevljev. Pa tudi potom teh sledov ni bilo mogoče dokazati Starmanu, da je on bil v Bezljavi v kleti. Ker drugih dokazov proti njemu ni bilo, je sodnik Starmana oprostil.

Razne stvari.

* **Nagrada za ujetega morileca.** Kapitan na ladji »Montrose«, Kendall, je že dobil izplačano vsoto v znesku 250 funtov šterlingov (okrog 6000 K), ki je bila razpisana za ujetega morileca dr. Crippena. Dasi sta se dr. Crippen in njegova spremljevalka Le Neve vozila pod napačnim imenom, je Kendall vendar spoznal, da sta to tista, ki ju išče londonska policija.

* **Samomor deželnega poslanca.** Ko je prišel deželni poslanec Friderik Dürr iz Lipskega z lova domov, se je ustrelil. V smrt ga je baje gnala nervoznost.

* **Upor v ječi.** V Marakaibo v Venezueli so se uprli jetniki. Ubili so nekaj uradnikov, med njimi tudi brata predsednika Gomeza. Večina jetnikov je bilo zaprtih radi političnih pregreškov in ker so pripadniki prejšnjega predsednika Castra, se je bati, da ne nastanejo novi nemiri.

Kinematograf lovske razstave na Dunaju

je otvoril večeraj kratek tečaj svojih samo 4 do 5 dni trajajočih predstav. Presenetljiva slika: »Cesar Franc Jožef I. na lovu na divje koze« utegne tudi v našem mestu zbuditi največje zanimanje in bo mlado in staro videlo ljubljene cesarja na lovu pri Ischlu. Predprodaja vstopnic po 2 K, 1 K 50 v in 1 K v knjigarni R. Drischel, Kongresni trg.

Najnovejše vesti.

Socijalno - republikanska manifestacija na Španskem.

R.— Madrid, 12. oktobra. Socijalno - republikanska manjšina v španski zbornici priredi prihodnjo nedeljo velika zborovanja, v katerih se bo proslavljala zmaga republike na Portugalskem. Vlada se teh zborovanj že naprej boji ter pripravlja velike varnostne odredbe.

Ignani Avstriji.

B.— Cerbere, 12. oktobra. Španska vlada je iz strahu pred republikanskim gibanjem izgnala vse tiste tujce, ki se niso mogli izkazati z dokumenti. Radi tega je morala zapustiti Špansko tudi cela vrsta Avstrij-

cev, ki so večeraj pasirali špansko-francosko mejo.

Papeški nuncij — avstrijski patrijot.

R.— Lisabona, 12. oktobra. Včeraj je bilo otvorjenih več cerkva. Verski zavodi so razobesili zastave drugih držav, da bi bili na ta način varni pred napadi poulične druhali. Značilno je, da je razobesil papeški nuncij raz svojo palačo avstrijsko zastavo.

F.— Lisabona, 12. oktobra. Bivši diktator Franco jo je na skrivnem popihal iz dežele, ker se je bal, da ga zapro.

Poboji na črnogorsko - turški meji.

R.— Solun, 12. oktobra. Poroča se, da je oborožena Črnogorska četa prekoračila turška mejo ter napadla dve turški trdnjavi Markovac in Ereenim. Dva turška vojaka sta bila baje ubita. Mohamedanci iz bližnjih vasi so prihiteli vojakom na pomoč. Unel se je hud boj, v katerem je bilo mnogo muselmanov ranjenih. Obmejni turški guverner je prosil turško vlado za dovoljenje, da sme razdeliti med tamošnje prebivalstvo orožje, da se z orožjem v roki brani pred nadaljnimi napadi.

Profesor Masaryk in Srbi.

F.— Dunaj, 12. oktobra. Prof. Masaryk, ki se je mudil te dni v Belgradu, se bo bavil v delegacijah z avstrijsko - srbskimi razmerami ter podvrget postopanje avstrijske vlade napram Srbiji ostru kritiki.

Pogreb pesnice Konopecke.

B.— Lvov, 12. oktobra. Pri izredno veliki udeležbi zastopstev iz vseh poljskih krajev se je vršil večeraj popoldne pogreb umrle pisateljice Marije Konopecke. Sprevod se je pomikal po glavnih ulicah mesta, kjer so gorele v floru odete plinove svetilke. Na čelu spreveda so korakali ljudskošolski učenci in srednješolski dijaki, za njim gojenke raznih zavodov in za temi dijaki lvovske univerze, tehnike in gospodarske akademije, za temi mnogostevilna društva in korporacije. Za krsto so sledili sorodniki, potem cesarski namestnik dr. Bobrinski, deželni maršal grof Badeni in več poslancev, podpredsednik deželnega šolskega sveta, mest. župan dr. Lev in več profesorjev visokih šol.

Dr. Jan Slavik †.

G.— Praga, 12. oktobra. Bivši poslanec dr. Jan Slavik je večeraj tukaj umrl.

Konfiskacija razglednic.

F.—Dunaj, 12. oktobra. Včeraj je policija v dunajskih knjigarnah in trafikah konfiscirala tisoče razglednic, znane karikature visokih oficirjev in dvornih dostojanstvenikov, risanih od karikaturlista Schönpluga. Policija je storila ta korak vsled direktne pritožbe iz visokih oficirskih krogov.

Indajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pastoslemšek.

Borzna poročila.

Dunaj, 12. oktobra. Razpoloženje zadnjih dni je večeraj na borzi precej oslabilo. Kazalo se je precejšnje realizacijsko stremenje, ki je pritisnilo na kurze. Promet se je pa tudi sicer gibal v precej ozkih mejah. Borza je končala prav tiho. Rente so mirne.

Samo nekaj dni!

Unionova dvorana.

Od srede, dne 12. oktobra do včeršnje nedelje, dne 16. oktobra 1910 vsak dan ob polu 8. uri zvečer

THE ROYAL BIO CO.

iz lovske razstave na Dunaju. Naj Velikansko cesar Franc Jožef I. na lovu na divje koze in pa drugi senzacionalni spored.

Čeno prostora: balkon in I. prostor 2 K, II. prostor 1 K 50 vin., III. prostor 1 K, stojišče 60 vin.

Predprodaja že od danes naprej v knjigarni R. Drischel, Kongresni trg. 190

Ljubljanska		
Kreditna banka v Ljubljani.		
Uradni listi današnje borze 11. oktobra 1910.		
Naložbeni papirji.		
	Denarj	Stigovni
4% majeva renta	93-15	93-35
4 1/2% srebrna renta	97-10	97-20
4% avstr. krona renta	93-15	93-35
4% ogr.	91-75	91-95
4% kranjsko deželno posojilo	96—	97—
4% k. o. češke dež. banke	94—	95—
Sredstva.		
Srečke iz l. 1864 1/2	222—	228—
" " " 1864	322—	328—
" " " "	155—	161—
" " " " I. izdaje	298—	304—
" " " " II.	277-75	283-75
" " " "	248-70	254-70
" " " "	529—	539—
" " " "	517-50	527—
" " " "	88-75	94-75
" " " "	60-75	64-75
" " " "	37-75	41-75
" " " "	28-25	32-25
" " " "	255-75	258-75
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	444—	446—
Avstr. kreditnega zavoda	668-25	669-25
Dunajske bančne družbe	557—	558-50
Južne železnice	117-50	118-50
Državne železnice	760-75	761-75
Alpine-Montan	774-25	775-25
Češke sladkorne družbe	261—	263—
Živnostenske banke	272-50	273—
Valute.		
Cekini	11-37	11-40
Marke	117-52 1/2	117-72 1/2
Franki	95-55	95-70
Lire	94-60	94-80
Rublji	254-25	255-25

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 11. oktobra 1910.		
Termin.		
Pšenica za oktober 1910	za 50 kg	10-17
Pšenica za april 1911	za 50 kg	10-35
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7-51
Koruzza za maj 1911	za 50 kg	5-45
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7-92
Efektiv.		
5 vin. ceneje.		

I K O

Najboljša ura sedanjosti:

zlata, srebrna, tula, nikelnasta
in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

Lastna tovarna
ur v Švicl.

Tovarniška varstvena znamka

I K O

Anton Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5,
na vogalu Knaflrove ulice (nasproti glavne pošte)

znano najboljšo perilo

najcenejši nakup 182

oprem za neveste.

Kupujte večerno izdajo „Slovenskega Naroda“.

Prodajalka 2 lepa prostora

24 let stara, se išče za pekarno in slaščičarno v Ljubljani. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

pripravna za delavnice ali skladišča se s 1. novembrom oddata. Poizve se pri hišnem gospodarju Ivanu Kečevcu, Kelečeva ulica št. 6.

Ustanovljena leta 1932.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z omejenim jamstvom
v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
upravnega premoženja K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % z 1 1/2 % na amortizacije ali pa po 5 1/2 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Telefon št. 155.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na najrazličnejše načine. — **Revotam menjalnice:** zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko. — **Eskomptira** trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v združni pisarni.

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel

glavno zastopstvo Prve Češke življenske zavarovalnice, najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

priporoča promese na Dunajske komunalne srečke à K 18' — Zrebanje 2. novembra Glavni dobitek K 300.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih 4 1/2 %

Dolžnost

vsakega Slovenca je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življenje, ali pa proti požaru le pri slovanski banki »SLAVIJA«.

Podpirajmo torej domač slovanski zavod, da more nalogo, ki si jo je stavil, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

∴ Ogromni rezervni fond K 48.812.797 — jamčijo za popolno varnost. ∴

- Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.
- Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.
- Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čist dobiček svojim članom.
- Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo.
- Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim dobrodelnim namenom.
- Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Zapieni enoi

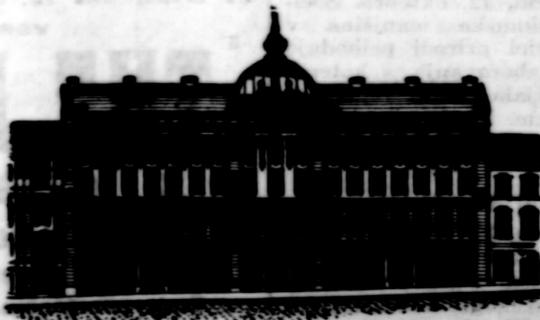
∴ Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

∴ Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Obstojećih vlog nad 38 milijonov kron.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vse svoje močje. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključena vsaka spekulacija z vložnim denarjem. Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka; nevzdignjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Posojila na zemljišča po 5 % obresti in proti amortizaciji po najmanj 1/4 % na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa kreditno društvo.